

OSNOVNA ŠOLA DRAGA KOBALA MARIBOR

Tolstojeva ulica 3

**ALI LAHKO OPERACIJSKI SISTEM UBUNTU TOUCH KONKURIRA
ANDROID-U IN IOS-U?**

RAČUNALNIŠTVO

Raziskovalna naloga

Avtor: Lejla Domajnko, 7. razred

Mentor: Mojca Borin

Šola: OŠ Draga Kobala Maribor

Maribor, 2020

Kazalo vsebine

POVZETEK	iii
1. UVOD	1
1.1. Namen naloge	1
1.2. Cilji	1
2. METODOLOGIJA DELA	2
3. TEORETIČNI DEL	3
3.1. Ubuntu Touch	4
3.2. Namestitev Ubuntu Touch	4
3.3. Preizkušanje Ubuntu Touch	9
3.3.1. Zaklenjen zaslon	9
3.3.2. Glavni zaslon	10
3.3.3. Splošna navigacija	11
3.3.4. Posodabljanje aplikacij	12
3.3.5. Sistemske nastavitve	12
3.3.6. Open store	13
3.3.7. Kaj manjka?	14
4. REZULTATI ANKETE:	15
5. RAZPRAVA, INTERPRETACIJA REZULTATOV:	21
6. ZAKLJUČEK	22
7. VIRI	23
8. PRILOGA	24

Kazalo slik

Slika 1: Prikaz beleženja naše lokacije na Googlu	4
Slika 2: Aplikacija za povezavo telefona na računalnik, ki jo potrebujemo za nameščanje Ubuntu Toucha	5
Slika 3: Varnostno opozorilo pred namestitvijo	6
Slika 4: Napotki za pripravo telefona na namestitev	6
Slika 5: Pogled na ekran ob pripravi telefona	7
Slika 6: Prenos sistema na računalnik	7

Slika 7: Začetni ekran na telefonu pred pričetkom namestitve	8
Slika 8: Obvestilo o uspešni namestitvi	8
Slika 9: Telefon je pripravljen za uporabo	9
Slika 10: Prikaz zaklenjenega zaslona na Ubuntu Touch.	10
Slika 11: Meni Scopes.....	10
Slika 13: Prikaz odprtih aplikacij.	11
Slika 14: Samodejni prikaz aplikacij, ki imajo na voljo posodobitev	12
Slika 16: Prikaz nastavitve dostopne točke.	13
Slika 17: Pri vsaki aplikaciji je potrebno dovoliti dostop do podatkov	13
Slika 18: Prikaz Ubuntu Touch trgovine z aplikacijami	14

Kazalo grafov

Graf 1: Ali uporabljaš pametni mobilni telefon?	15
Graf 2: Kateri operacijski sistem uporabljate na vašem telefonu?.....	15
Graf 3: Mobilni telefon po večini uporabljate za... ..	16
Graf 4: Vas skrbi, da bi lahko kdo vaše podatke zlorabil?.....	17
Graf 5: Ste že slišali za operacijski sistem Ubuntu Touch?	17
Graf 6: Bi bili pripravljeni opustiti vaš trenutni operacijski sistem in ga zamenjali zgoraj omenjenim?	18
Graf 7: Ali bi bili po prebranem pripravljeni opustiti vaš trenutni operacijski sistem in ga zamenjali z omenjenim?.....	19
Graf 8: Kakšna je vaša uporabniška izkušnja z Ubuntu Touch operacijskim sistemom?.....	19
Graf 9: Spol	20
Graf 10: Izobrazba.....	20

POVZETEK

Android in IOS sta zelo popularna operacijska sistema. Imata veliko raznolikih aplikacij, ki so nam na voljo ter ugodne za uporabnika. Njuna slabost je, da podatki, ki jih zaupaš telefonu niso zasebni. Kadarkoli si karkoli zaupal telefonu, več ni zasebno. V tej raziskovalni nalogi vas želim zblížati z operacijskim sistemom Ubuntu Touch. Ubuntu Touch operacijski sistem je zelo nepoznan operacijski sistem, ki temelji na zasebnosti naših osebnih podatkov na telefonu. Bistvo te raziskovalne naloge je ugotoviti, če lahko Ubuntu Touch nadomesti popularna operacijska sistema Android in IOS. Da bi dobila odgovor, na vprašanje, smo sestavili kratko anketo za učence od 5-9 razreda in učitelje na naši šoli ter starše. Ubuntu Touch operacijski sistem smo tudi sami preizkusili na telefonu Nexus 4, da bi pridobili uporabniško izkušnjo od nameščanja operacijskega sistema do uporabe aplikacij.

SUMMARY

Android and iOS are very popular operating systems. They have many diverse applications available to us and user-friendly. Their downside is that the data you trust your phone is not private. Whenever you trust anything on the phone, it's no longer private. In this research paper, I want to bring you closer to the Ubuntu Touch operating system. The Ubuntu Touch operating system is a very unknown operating system based on the privacy of our personal data on the phone. The essence of this research is to determine if Ubuntu Touch can replace the popular Android and iOS operating systems. To get an answer to the question, we used a short survey for students in grades 5-9 and teachers at our school and parents. We also tested the Ubuntu Touch operating system ourselves on a Nexus 4 phone to gain a user experience from installing the operating system to using the applications.

1. UVOD

Živimo v svetu elektronike, kjer naš vsakdan krojijo mobilne naprave. Težko si predstavljamo dan brez pametnega mobilnega telefona. Zanima nas kako je z varnostjo naših podatkov in našo zasebnostjo na mobilnih telefonih. Trenutno najbolj razširjena operacijska sistema Android in IOS nam sledijo na vsakem koraku. Z našimi podatki razpolagajo za komercialne namene. Poznajo naše interese, lokacijo, prijatelje, hobije, gesla, ... Ali se tega sploh zavedamo?

Veliko manj poznan operacijski sistem je Ubuntu Touch. Njegovi ustvarjalci strmiijo k varnosti in zasebnosti uporabnika. Ker me zanima moderna tehnologija se mi je porodilo vprašanje, če bi Ubuntu Touch lahko nadomestil Androida na mojem telefonu.

1.1. Namen naloge

Namen naloge je raziskati ali so osebni podatki na telefonih z operacijskim sistemom Ubuntu Touch varni, ali je operacijski sistem Ubuntu Touch uporaben za vsakdanjo rabo. Raziskati želim ali se ljudje zavedajo, da njihovi podatki na mobilnih telefonih niso zasebni že s tem, ker uporabljajo operacijske sisteme Android in IOS. V nalogi bomo ugotavljali katere OS imajo uporabniki mobilnih telefonov najpogosteje naložene, katere OS sploh poznajo in če poznajo Ubuntu Touch.

Namen naloge je tudi ta, da uporabnike telefonov opozorim na zasebnost njihovih podatkov na mobilnih telefonih in jim predstavim drugo, boljšo možnost.

1.2. Cilji

V raziskovalni nalogi smo si zastavili naslednja raziskovalna vprašanja.

V1: Ali je operacijski sistem Ubuntu Touch primeren za vsakdanjo rabo?

V2: Ali operacijski sistem Ubuntu Touch zagotavlja zasebnost uporabnikovih podatkov?

V3: Ali uporabniki telefonov poznajo operacijski sistem Ubuntu Touch?

V4: Kateri operacijski sistem uporabniki telefonov najpogosteje uporabljajo?

V5: Ali uporabnike telefonov skrbi zasebnost njihovih podatkov na telefonu?

2. METODOLOGIJA DELA

V času raziskovanja in ustvarjanja raziskovalne naloge, sem pregledala obstoječe vire o operacijskem sistemu Ubuntu Touch. Vire sem iskala na Wikipediji, Youtubu ter predvsem na UBPorts spletni strani, ki je uradna stran za Ubuntu Touch. Pomagala sem si tudi s skupino razvijalcev na programu Telegram.

Na družinski telefon Nexus4 sem si namestila in nato testirala operacijski sistem Ubuntu Touch. Preizkušala sem zahtevnost uporabniškega vmesnika, zahtevnost namestitve, nastavitve, možnosti, nalaganja aplikacij in uporabnost za vsakdanjo uporabo. Testirala sem ga 5 mesecev. Pomagala sem si tudi z anketnim vprašalnikom o poznavanju operacijskega sistema Ubuntu Touch. Anketo sem ustvarila s pomočjo aplikacije 1ka. Anketirala sem učence od 5-9 razreda, učitelje in starše. V Anketo je rešilo 245 anketirancev. Učenci osnovne šole Draga Kobala so jo reševali v računalniški učilnici, starši in učitelji te šole so bili k reševanju povabljeni preko e-pošte. Pri izdelavi grafov iz ankete sem uporabila program Excel. Vsi anketiranci niso videli vseh vprašanj. Na primer tisti, ki uporabljajo operacijski sistem Ubuntu Touch niso bili vprašani še ali ta operacijski sistem poznajo, ampak sem njihove odgovore avtomatsko upoštevali kot pritrdilne. In tisti, ki so odgovorili, da tega operacijskega sistema ne poznajo, niso bili vprašani o uporabniški izkušnji z njim.

3. TEORETIČNI DEL

Kot že prej omenjeno se dandanes ne zavedamo nevarnosti, ki na nas prežijo na pametnih mobilnih telefonih. Ker se tega problema zavedam, sem se odločila preizkusiti operacijski sistem, ki ne strmi po vrtoglavih dobičkih. Njegovi razvijalci ustvarjajo uporabniku prijazen vmesnik, hkrati pa se trudijo zagotoviti varnost in anonimnost.

Razvoj Ubuntu Touch se je začel leta 2011, ko je razvijalec računalniškega operacijskega sistema Ubuntu želel ustvariti operacijski sistem za mobilne naprave. Obeti so bili veliki, vendar pa zaradi pomankanja interesa ter premalo oglaševanja, projekt nikoli ni resnično zaživel.

Ker je ustanovitelj po nekaj letnem ustvarjanju projekt opustil, ga je v razvoj prevzela odprtokodna skupina UBPorts. Prostovoljci skrbijo za nenehen razvoj in izboljšave hkrati pa v vsaki verziji poskrbijo za izboljšano in preprostejšo uporabo.

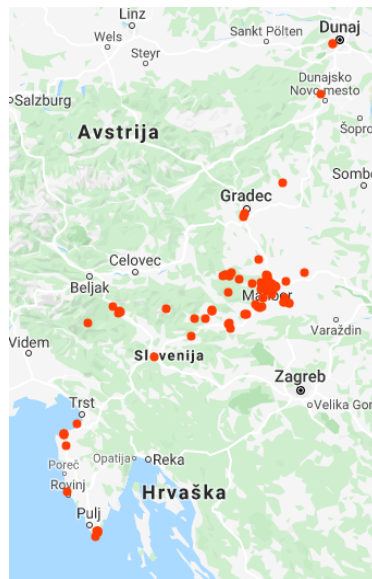
Zelo pogost primer o uporabi zasebnih podatkov uporabnikov Android-a ali IOS-a je ta, ko brskamo po internetu o nečem kar nas zanima in v kratkem začnemo prejemati oglasna sporočila na to temo?

Ali pa drugi primer, ko smo v kakšni restavraciji ali trgovini, telefon pa nas kmalu po tem povpraša po mnenju o prav tisti lokaciji, kjer smo bili.

Kot zanimivost naj vam povem, da pametni mobilni telefon neprestano preverja, kje se uporabnik nahaja (slika 1). Uporabnikovi podatki pa so na voljo vsem aplikacijam, katerim nehote in nevede dovolimo dostop do njih.

Na primer Google beleži celotno zgodovino brskanja ter na podlagi tega vsiljuje oglase. Razna podjetja nato za svoj vir prihodka uporabljajo naše neprecenljive podatke in jih nato prodajo svojim kupcem naprej. Le ti podatke uporabijo v namene ciljnega oglaševanja. S tem se izgublja svoboda izbire. Svojo anonimnost pa uporabnik izgubi takoj, ko prvič na svoji pametni napravi ustvarili svoj uporabniški račun.

V nadaljevanju naloge bom raziskovala, kako se lahko temu izognemo. Poskusili bomo ustvariti uporabniško izkušnjo, v kateri smo anonimni, hkrati pa se ne rabimo bati za krajo naših osebnih podatkov in identitete.

Slika 1: Prikaz beleženja naše lokacije na Googlu.

3.1. Ubuntu Touch

Ubuntu Touch operacijski sistem razvija in vzdržuje UBPorts skupnost. To je skupina prostovoljcev iz celega sveta. Izvorna koda je na voljo brezplačno in označena kot odprta koda. Uporabnik si mora le namesti operacijski sistem Ubuntu Touch.

Odprta kodne so vse aplikacije, ki so izdane pod licenco OSI. Najpomembnejši dejavniki, da je lahko nekaj označeno kot odprta koda, je prosta distribucija, dostop do izvorne kode in dovoljenje za spreminjanje ter integracijo te kode.

Operacijskega sistema Ubuntu Touch ne moremo namestiti na vse mobilne naprave. Lahko ga namestimo na: OnePlus One, Fairphone 2, Nexus 5, Nexus 4, Bq m10 FHD, Bq E4.4, Bq E5, Meizu MX 4, Meizu MX Pro 5, Bq m10 HD, Nexus 7 2013 WiFi, Nexus 7 2013 LTE.

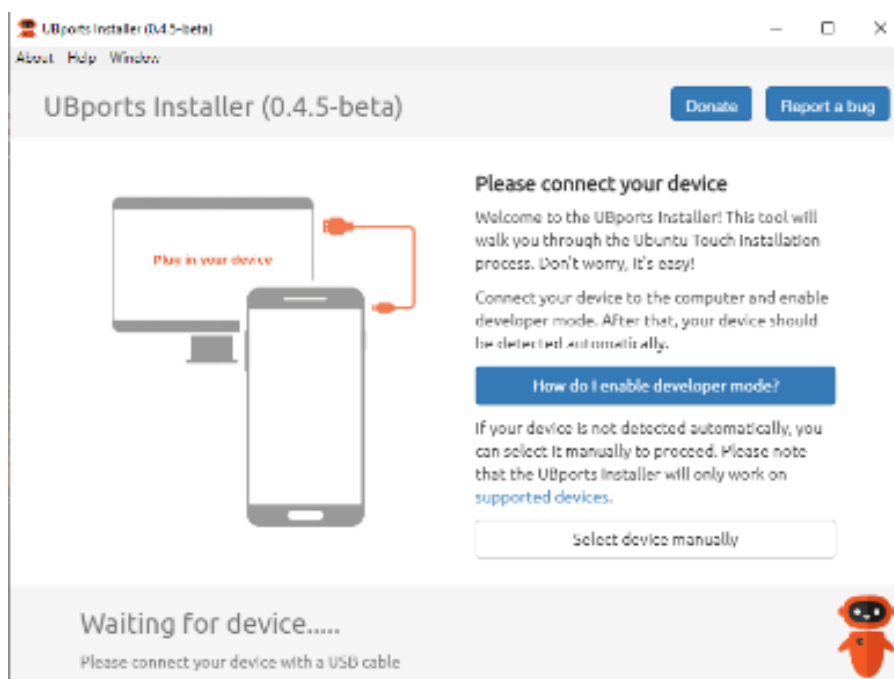
3.2. Namestitev Ubuntu Touch

Operacijski sistem Ubuntu Touch smo preizkušali na mobilnem telefonu Nexus 4, ki je bil v prodaji pred 8 leti.

Za nastavitev Ubuntu Touch se uporablja UBports Installer. Pri tem lahko uporabimo računalnik z operacijskim sistemom Windows, Linux ali Mac OS. Potrebna je vsaj nekaj računalniškega znanja, vendar postopek namestitve ni preveč zahteven.

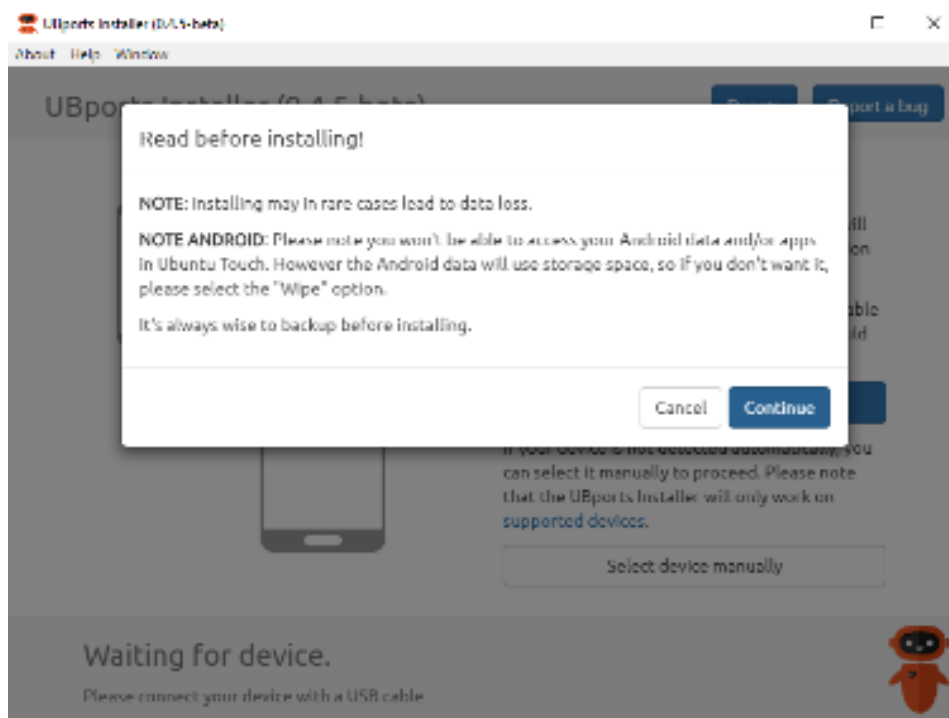
Namestitvena aplikacija nas vodi po postopku z besedilnimi in slikovnimi napotki. V nadaljevanju predstavljam zaslonske slike in fotografije, ki so nastale med postopkom nameščanja.

Aplikacijo za povezavo telefona na računalnik, ki jo potrebujemo za nameščanje Ubuntu Toucha, smo sneli iz uradne spletne strani UBports (Slika 2).

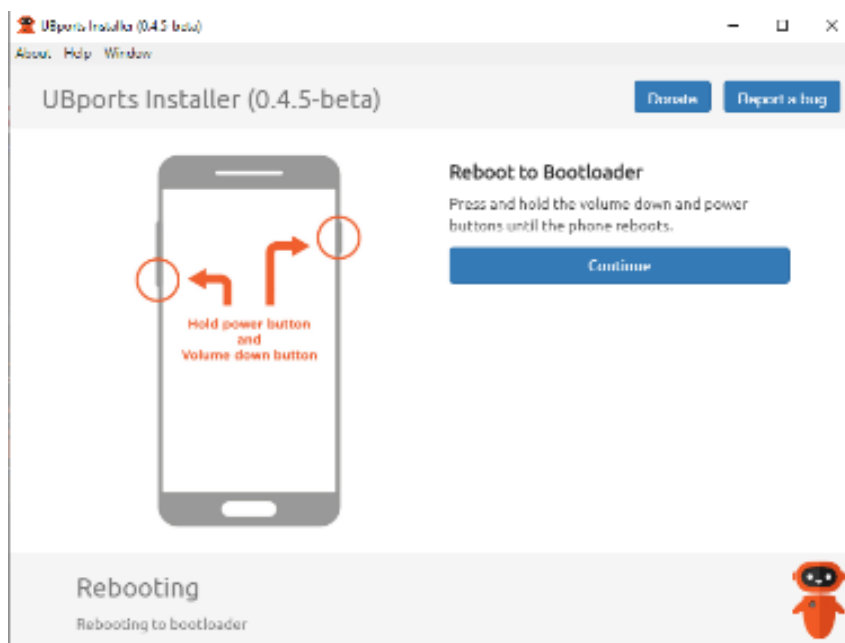
Slika 2: Aplikacija za povezavo telefona na računalnik, ki jo potrebujemo za nameščanje Ubuntu Toucha

Pred namestitvijo se pokaže varnostno opozorilo, saj kot vsak poseg v elektronsko napravo, lahko tudi tukaj pomeni izgubo vseh podatkov. Varnostna kopija je obvezna ali vsaj zaželeno. Poti nazaj namreč ni (Slika 3).

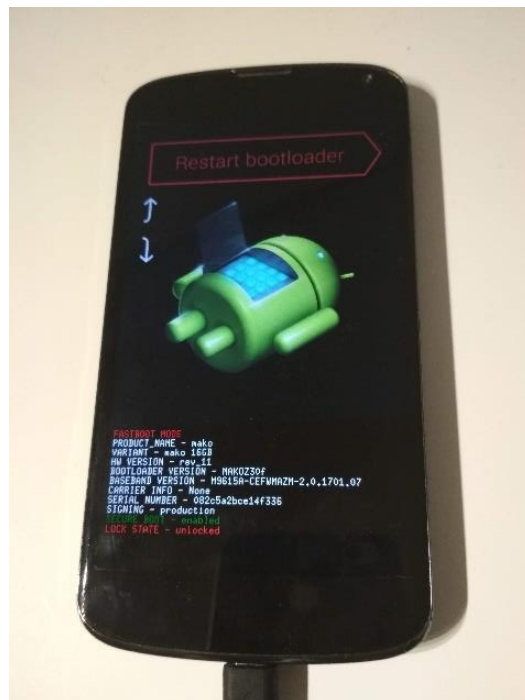
Slika 3: Varnostno opozorilo pred namestitvijo

Pred namestitvijo je bilo potrebno telefon priklopiti na računalnik. Uporabila sem navadni USB kabel, ki ga uporabljam za polnjenje telefona. Sledijo napotki za namestitev telefona (Slika 4).

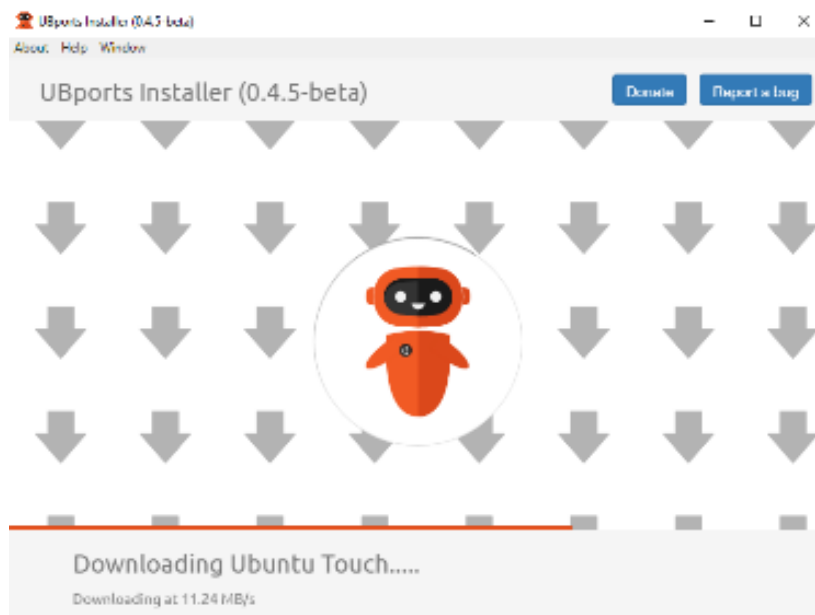
Slika 4: Napotki za pripravo telefona na namestitev

Telefon sem postavila v stanje modifikacij. Paziti sem morala, da se mi telefon ne sname s kabla in da je baterija dovolj napolnjena (Slika 5).

Slika 5: Pogled na ekran ob pripravi telefona

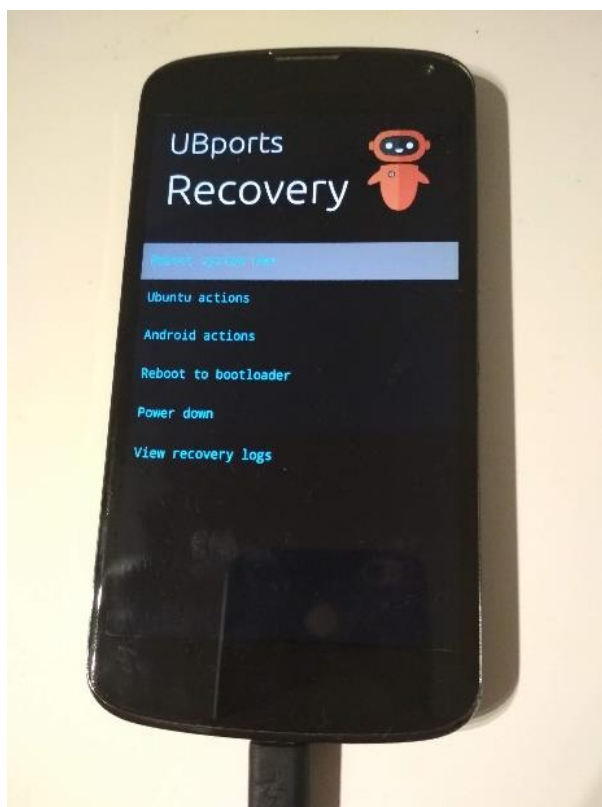
Za prenos sistema je potrebna potrpežljivost, saj je »slika« precej velika. Čas prenosa, pa je odvisen tudi od hitrosti internetne linije (Slika 6).

Slika 6: Prenos sistema na računalnik

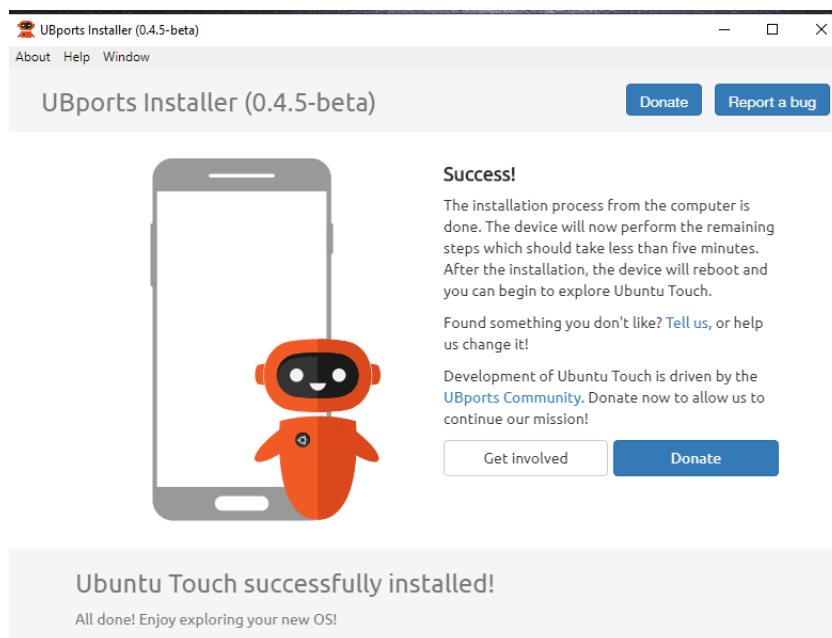
Ko se prvič pojavi logotip UBporta, smo na dobri poti do uspeha (Slika 7) in lahko pričnemo z namestitvijo sistema.

Ali lahko operacijski sistem Ubuntu Touch konkurira Android-u in IOS-u?

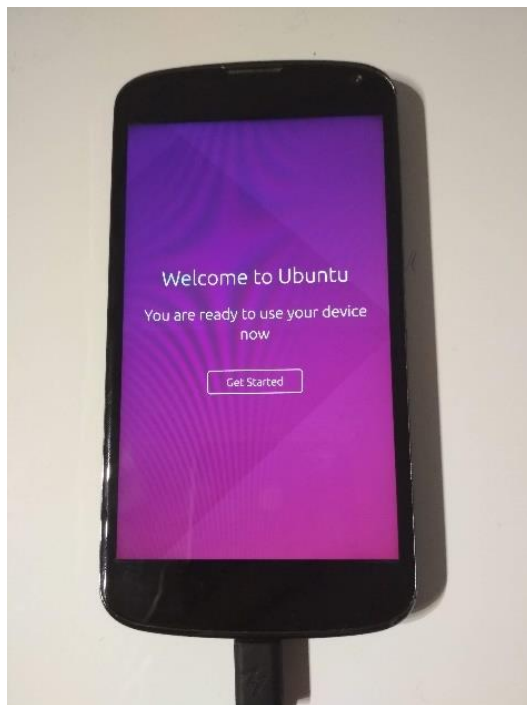
Slika 7: Začetni ekran na telefonu pred pričetkom namestitve

Proces nameščanja se zaključi, ko se pokaže sporočilo o uspešni namestitvi (Slika 8).

Slika 8: Obvestilo o uspešni namestitvi

Ko se na telefonu pojavi vijolični začetni zaslon, lahko pričnemo z uporabo (Slika 9). Celotna namestitev je trajala približno pol ure.

Slika 9: Telefon je pripravljen za uporabo

Naprava se zažene hitro, telefon pa s prehodom iz drugega operacijskega sistema na Ubuntu Touch, nima nobenega problema.

3.3. Preizkušanje Ubuntu Touch

3.3.1. Zaklenjen zaslon

Zaklenjen zaslon je preprost. Zgoraj ima prikaz ure, dan v tednu in datum, pikice v krogu pa pomenijo kateri dan v mescu je, kar je prikazano na sliki 10.

Slika 10: Prikaz zaklenjenega zaslona na Ubuntu Touch.

3.3.2 Glavni zaslon

Glavni zaslon je preprost. Zajema splošne aplikacije kot so: telefon, sporočila, kontakti, kamera, ura (vsebuje tudi alarme ter štoparico), Morph Browser, ki nadomešča Chrome, kalkulator, koledar, galerija, predvajalnik glasbe, zapiski, OpenStore, ki nadomešča trgovino Play, navigacijo, nastavitve, ozadja, vreme, External Drives, UBports ter tiste ki si jih namestiš sam preko OpenStore.

Lahko si nastavimo tudi geslo. Meniju v katerem so prikazane vse nameščene aplikacije se reče Scopes (Slika 11).

Slika 11: Meni Scopes

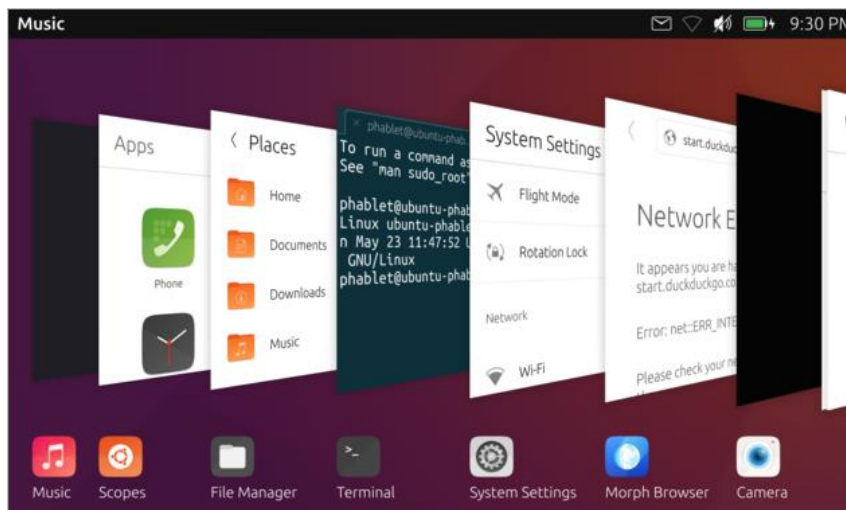
3.3.3. Splošna navigacija

Če povlečemo iz levega kota v sredino, se nam bo pokazal meni aplikacij (Slika 12).

Slika 12: Prikaz bližnjic do aplikacij ki jih po večini uporabljamo.

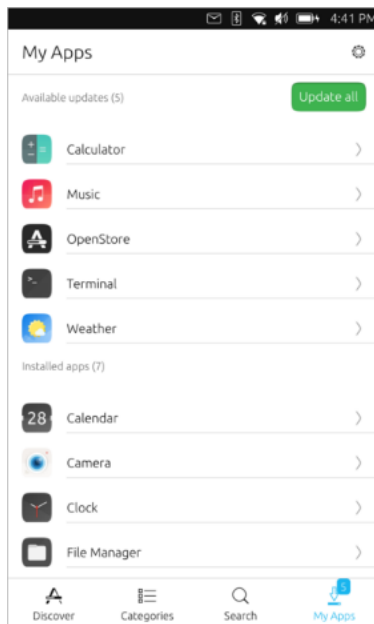
Če povlečemo iz desnega kota proti sredini se nam odpre zgodovina aplikacij, ki smo jih uporabljali prej (Slika 13). To lahko zberišemo tako, da preko tiste aplikacije povlečemo gor ali dol.

Slika 13: Prikaz odprtih aplikacij.

3.3.4. Posodabljanje aplikacij

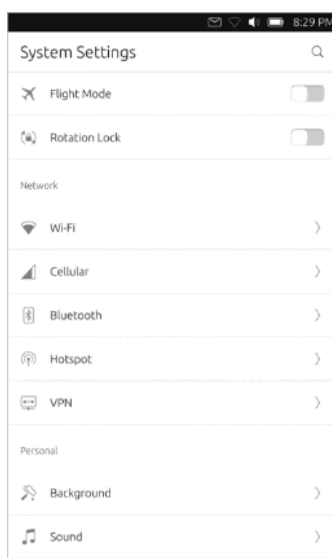
Pri posodabljanju aplikacij ni nobenih težav. Aplikacije, ki imajo na voljo posodobitev se samodejno prikažejo (Slika 14).

Slika 14: Samodejni prikaz aplikacij, ki imajo na voljo posodobitev

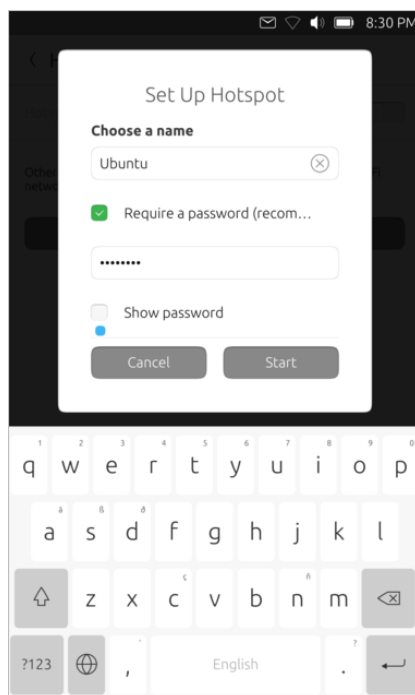
3.3.5. Sistemske nastavitve

Nastavitve so splošne in zajemajo vse potrebno (Slika 15).

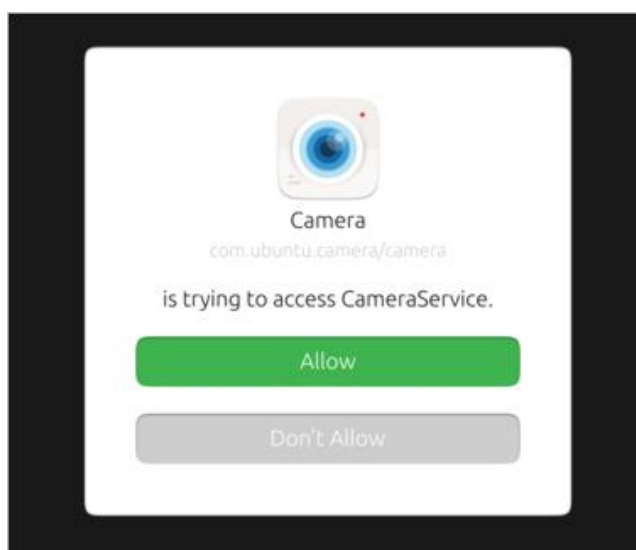
Slika 15: Meni z nastavitvami.

Ustvarimo lahko dostopno točko za deljenje spletne povezave z drugimi napravami (Slika 16).

Slika 16: Prikaz nastavitve dostopne točke.

Ubuntu Touch ima sistem dovoljenj podoben kot na drugih operacijskih sistemih. Pri vsaki aplikaciji je potrebno dovoliti dostop do podatkov (Slika 17).

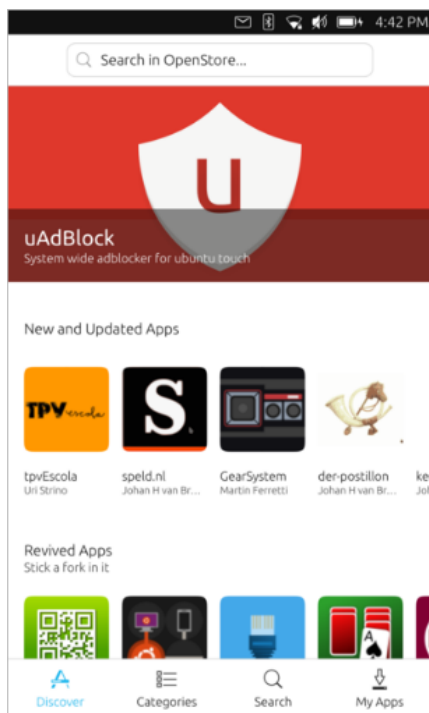
Slika 1127: Pri vsaki aplikaciji je potrebno dovoliti dostop do podatkov

3.3.6. Open store

Apikacija Open Store nadomešča trgovino Play (Slika 18). Ima nekaj aplikacij, ki so splošno poznane in takšne, ki so jih ustvarili ustvarjalci Ubuntu Touch-a. Ubuntu Touch je projekt

Ali lahko operacijski sistem Ubuntu Touch konkurira Android-u in IOS-u?

odprte kode, ki ga vodi skupina prostovoljcev z namenom, da so objavljene aplikacije odprte kode.

Slika 138: Prikaz Ubuntu Touch trgovine z aplikacijami

3.3.7. Kaj manjka?

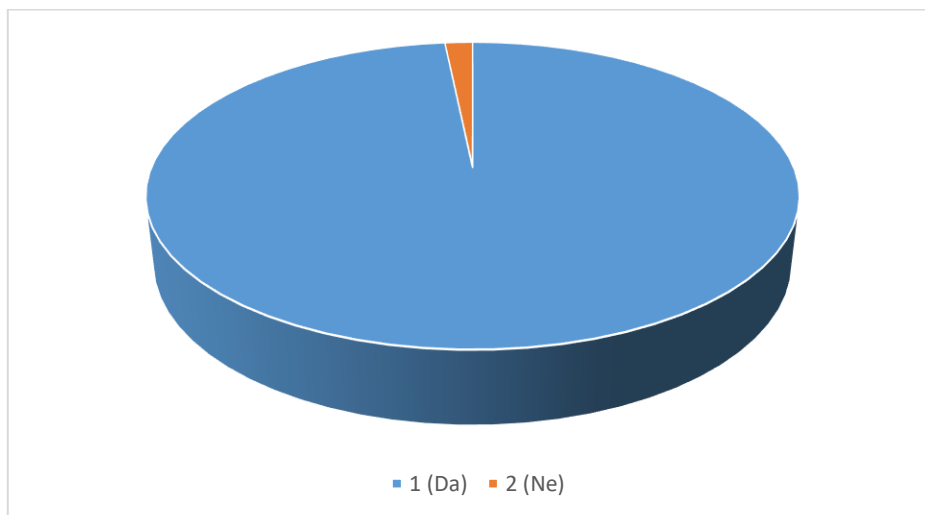
V primerjavi z operacijskima sistemoma Android in IOS manjka:

- glasovno iskanje podatkov,
- osebni asistent,
- način spreminjanja pisave in velikosti (pisava je zelo majhna in tanka),
- zaklenjen zaslon v ležečem stanju.

4. REZULTATI ANKETE:

1. vprašanje: Ali uporabljaš pametni mobilni telefon?

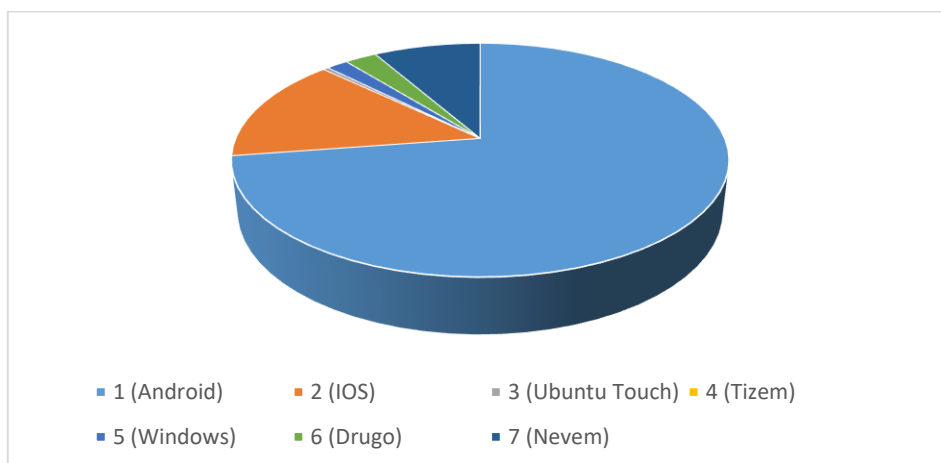
Graf 1: Ali uporabljaš pametni mobilni telefon?

98% anketiranih uporablja pametni mobilni telefon, 2% pa ga ne. Tisti, ki ne uporabljajo telefona sodijo v skupino osnovnošolcev. V anketo so bili vključeni tudi učenci iz druge triade, kjer posamezniki še nimajo svojih telefonov.

2. vprašanje: Kateri operacijski sistem uporabljate na vašem telefonu?

Graf 2: Kateri operacijski sistem uporabljate na vašem telefonu?

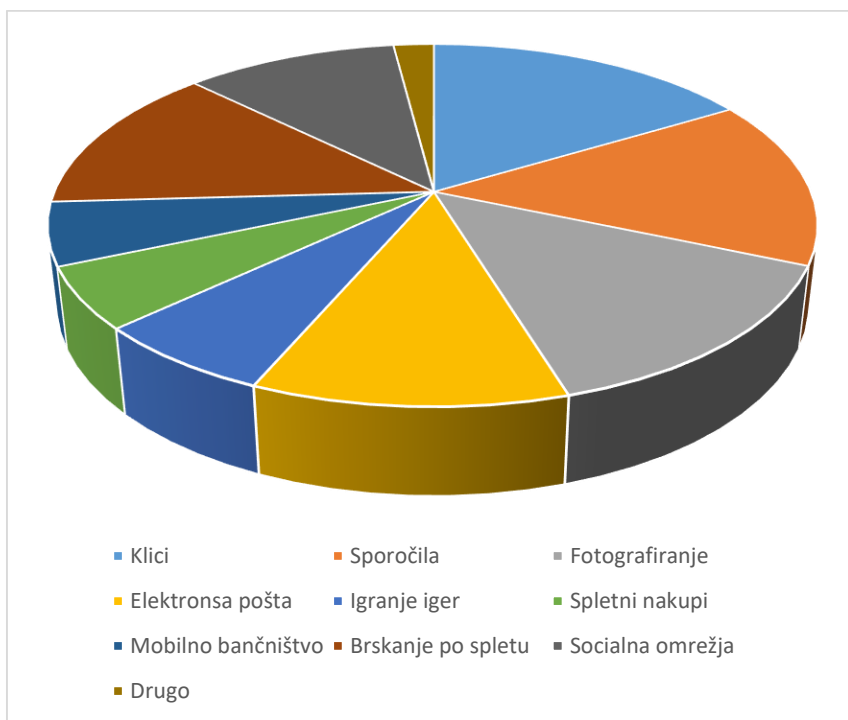

71% anketiranih uporablja Android operacijski sistem, 14% uporablja IOS operacijski sistem, le eden od anketirancev uporablja Ubuntu Touch, 2% anketiranih uporablja Windows

operacijski sistem, 2% anketiranih uporablja drugi operacijski sistem ter 8% anketiranih ne ve, kakšen operacijski sistem uporabljajo. Iz teh rezultatov vidim, da je Android najpogostejši operacijski sistem, sledi mu IOS. Ubuntu Touch je skoraj nepoznan.

3.vprašanje: Mobilni telefon po večini uporabljate za:

Graf 3: Mobilni telefon po večini uporabljate za...

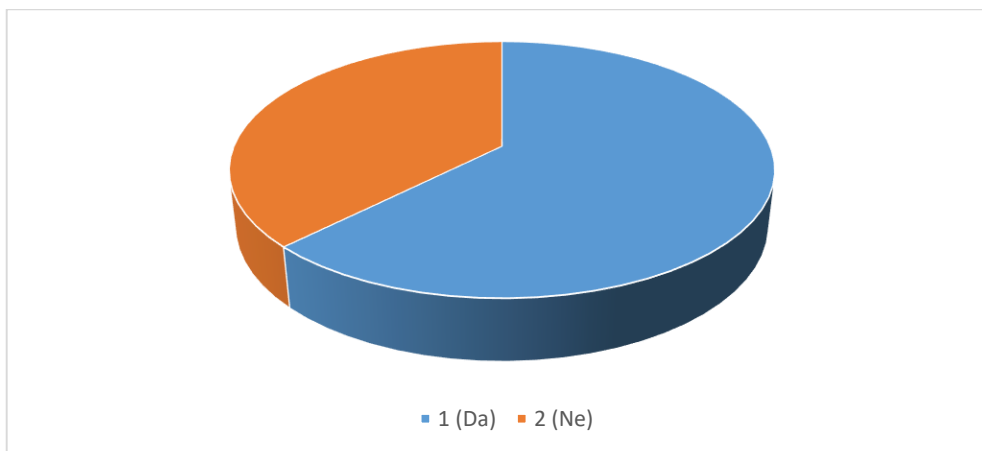

Pri tem vprašanju je bilo več možnih odgovorov. Iz odgovorov lahko razberemo, da anketirani najbolj uporabljajo pametni mobilni telefon za klicanje, in to kar 91%. Veliko časa na telefonu porabijo za sporočila in sicer 83%, fotografiranje in sicer 77%, brskanje po internetu in sicer 73%, nato elektronsko pošto in sicer 62%, za tem socialna omrežja in sicer 59%. Najmanj časa na pametnem mobilnem telefonu porabijo za igranje iger in to sicer 37%, mobilno bančništvo in sicer 31% ter spletne nakupe in sicer 30%.

Ubuntu Touch za osnovnega uporabnika prekrije vse ta področja. Preizkusila sem tudi elektronsko bančništvo Nova KBM, ki na operacijskem sistemu Ubuntu Touch deluje.

4. vprašanje: Vas skrbi, da bi lahko kdo vaše podatke zlorabil?

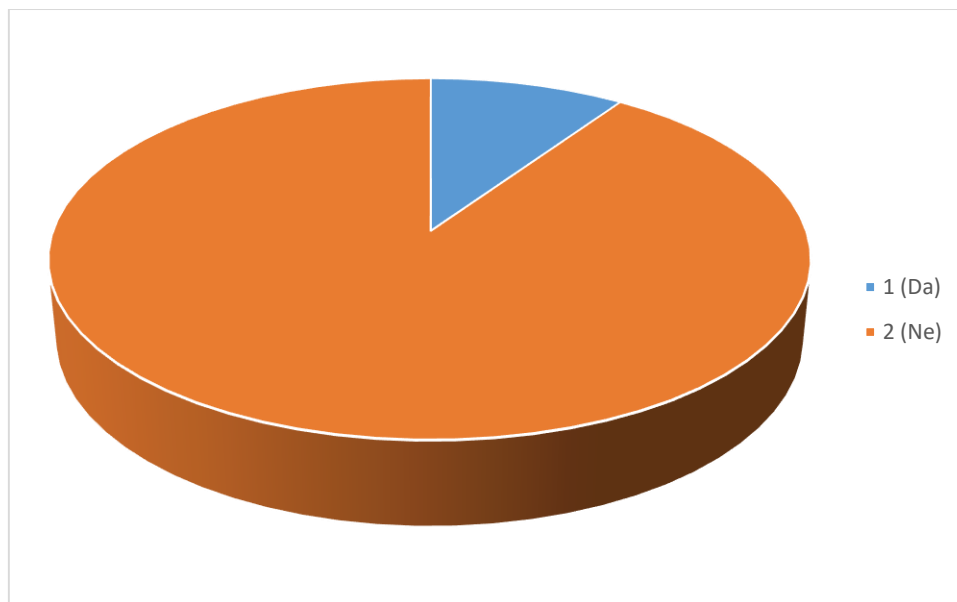
Graf 4: Vas skrbi, da bi lahko kdo vaše podatke zlorabil?

61% anketiranih skrbi, da bi kdo njihove podatke zlorabil, 37% anketiranih pa ne. Večina se jih torej zaveda morebitnih zlorab in nedovoljenih uporab njihovih zasebnih podatkov na telefonih.

5. vprašanje: Ste že slišali za operacijski sistem Ubuntu Touch?

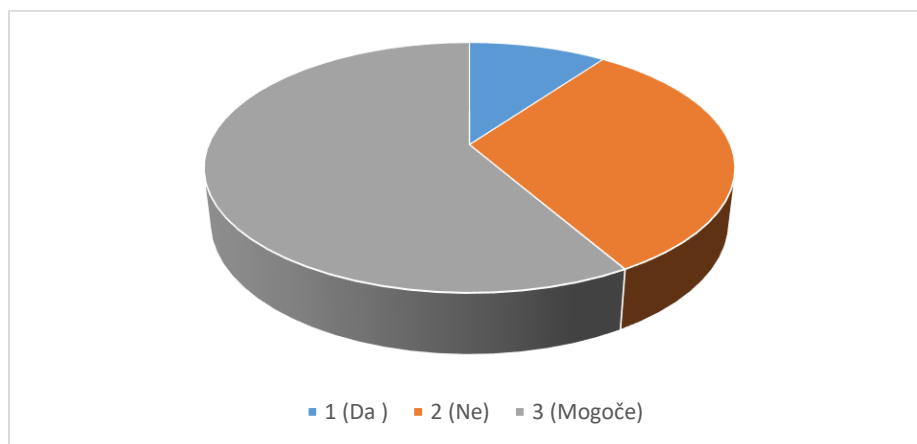
Graf 5: Ste že slišali za operacijski sistem Ubuntu Touch?

9% anketiranih je že slišalo za Ubuntu Touch, 89% pa ne.

6. vprašanje: Bi bili pripravljeni opustiti vaš trenutni operacijski sistem in ga zamenjati zgoraj omenjenim?

Graf 6: Bi bili pripravljeni opustiti vaš trenutni operacijski sistem in ga zamenjati zgoraj omenjenim?

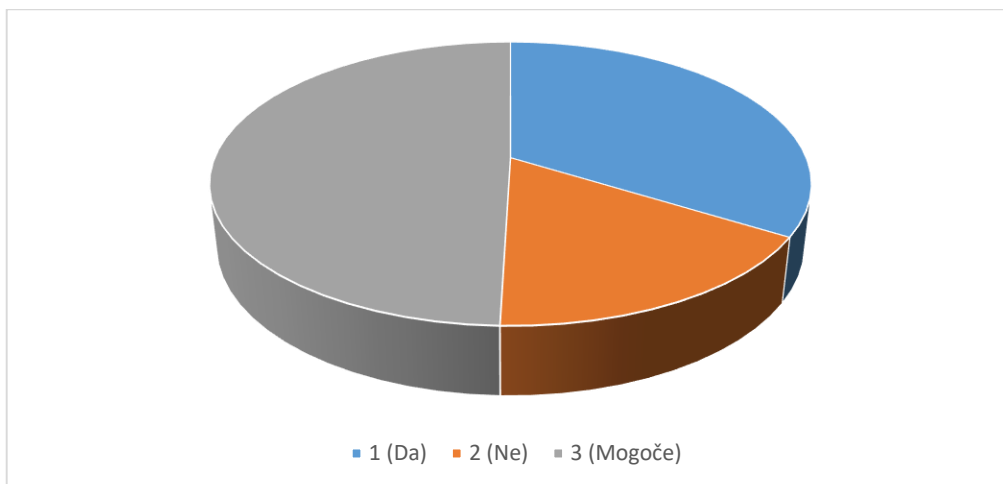
10% anketiranih bi bilo pripravljenih zamenjati njihov operacijski sistem na Ubuntu Touch operacijski sistem. 31% anketiranih ne bi bilo pripravljenih zamenjati njihovega operacijskega sistema na Ubuntu Touch, 57% anketiranih pa bi bili mogoče pripravljeni. Rezultate lahko pripišemo dejstvu, da le malo anketiranih sploh pozna operacijski sistem Ubuntu Touch.

Nato je v anketi sledila kratka razlaga o varnosti osebnih podatkih. Po tem smo vprašanje šest še enkrat zastavili.

7.vprašanje: Se zavedate, da vam najbolj popularni telefoni, ki delujejo na Android in IOS sistemih, sledijo na vsakem koraku? Poznajo vaše skrivnosti in najbolj osebne stvari, ki ste jih vpisovali med uporabo telefona. Ubuntu Touch je operacijski sistem, ki temelji na varnosti in anonimnosti. Podatki na telefonu so vidni le vam, oziroma jih izpostavite le, v kolikor sami to želite.

Ali bi bili po prebranem pripravljeni opustiti vaš trenutni operacijski sistem in ga zamenjati z omenjenim?

Graf 7: Ali bi bili po prebranem pripravljene opustiti vaš trenutni operacijski sistem in ga zamenjati z omenjenim?

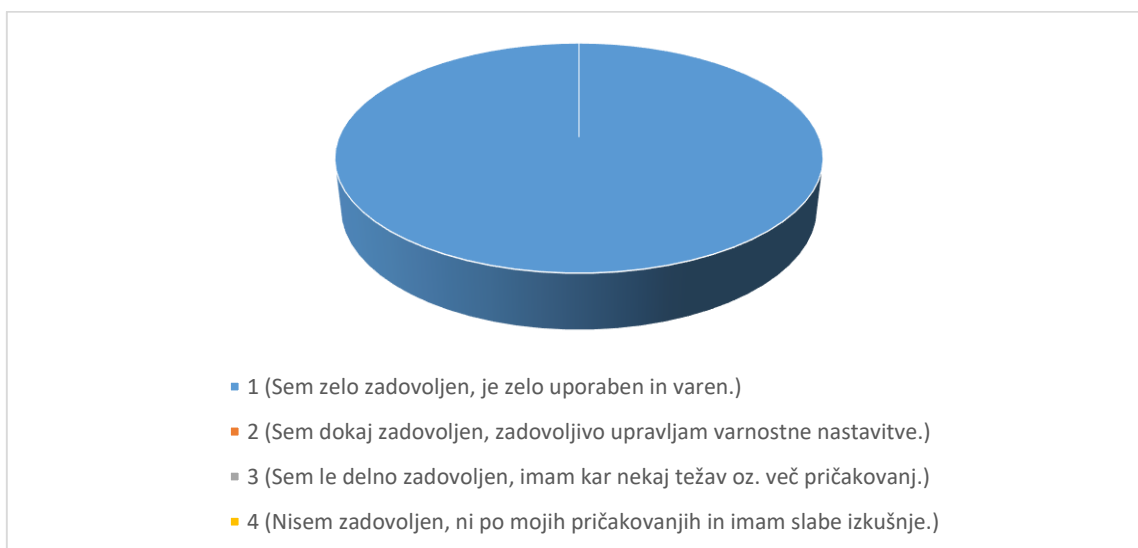

Tokrat je 30% anketiranih odgovorilo, da bi bili pripravljene zamenjati svoj operacijski sistem z Ubuntu Touch. 15% anketiranih ne bi bilo pripravljenih zamenjati svojega operacijskega sistema, 44% anketiranih pa bi to mogoče storili.

Povečanje zainteresiranih po kratki razlagi dokazuje, da veliko ljudi ne ve, kaj se dogaja z njihovimi podatki ob uporabi Android-a in IOS-a.

8. vprašanje: Kakšna je vaša uporabniška izkušnja z Ubuntu Touch operacijskim sistemom?

Graf 8: Kakšna je vaša uporabniška izkušnja z Ubuntu Touch operacijskim sistemom?

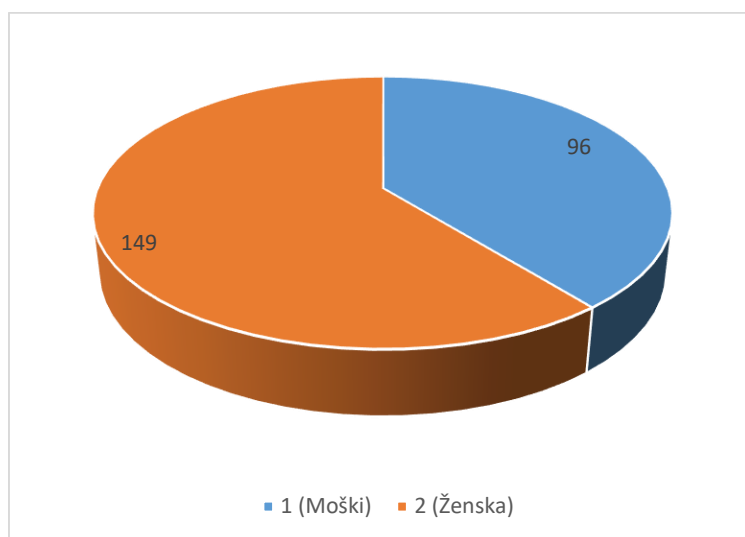

Ali lahko operacijski sistem Ubuntu Touch konkurira Android-u in IOS-u?

Na to vprašanje je odgovorila samo ena oseba, saj edina uporablja operacijski sistem Ubuntu Touch. Z Ubuntu Touch operacijskim sistemom je zelo zadovoljna.

9.vprašanje: Spol

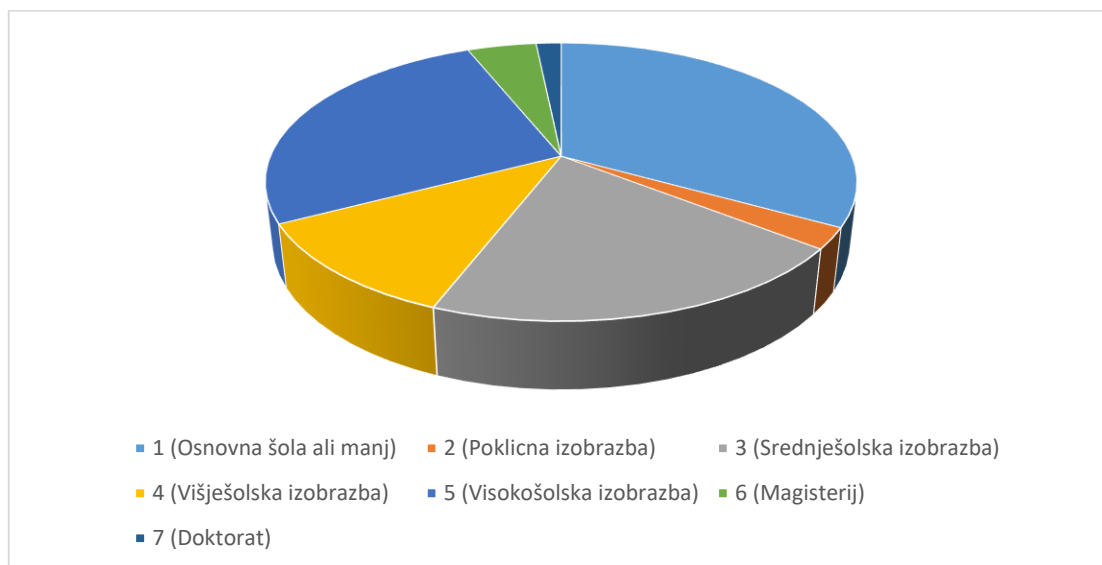
Graf 9: Spol

Anketni vprašalnik je rešilo 39% moških in 61% žensk.

10. vprašanje: Izobrazba

Graf 10: Izobrazba

To anketo je reševalo 33% osnovnošolcev, 2% poklicne izobrazbe, 20% srednješolske izobrazbe, 11% višješolske izobrazbe, 27% visokošolske izobrazbe, 4% z magisterijem in 2% z doktoratom.

5. RAZPRAVA, INTERPRETACIJA REZULTATOV:

Glede na to, da mi je bila izbrana tem precej nova, sem se skozi čas pisanja raziskovane naloge naučila precej novih stvari. Ugotovila sem, da je recimo nameščanje operacijskega sistema preprostejše, kot se zdi na prvi pogled. Po drugi strani pa varnost in zasebnost na spletu ni tako samoumevna, kot se zdi na prvi pogled.

Sledijo odgovori na zastavljena vprašanja.

V1: Ali je operacijski sistem Ubuntu Touch primeren za vsakdanjo rabo?

V2: Ali operacijski sistem Ubuntu Touch zagotavlja zasebnost uporabnikovih podatkov?

V3: Ali uporabniki telefonov poznajo operacijski sistem Ubuntu Touch?

V4: Kateri operacijski sistem uporabniki telefonov najpogosteje uporabljajo?

V5: Ali uporabnike telefonov skrbi zasebnost njihovih podatkov na telefonu?

O1: Lahko potrdim, da je operacijski sistem Ubuntu Touch uporaben za vsakdanjo rabo. Ima osnovne aplikacije, ki jih potrebujemo za običajno uporabo telefona. Preizkusili smo vse funkcionalnosti, za katere so se anketiranci izrekli, da jih uporabljajo: klici, sporočila, fotografiranje, brskanje po internetu, pošiljanje elektronske pošte, uporaba socialnih omrežij, igranje iger, mobilno bančništvo in spletne nakupe.

O2: Operacijski sistem Ubuntu Touch zagotavlja zasebnost vseh podatkov. Ob uporabi, ni nikakršne potrebe po ustvarjanju uporabniškega računa, v katerega bi se morali prijaviti. Ob tem pa je potrebno vedeti, da se podatki ne shranjujejo v »oblak«, ter so podatki na telefonu edina različica. Če telefon izgubimo, uničimo ali nam ga ukradejo, so podatki izgubljeni.

O3: Uporabniki telefonov po večini ne poznajo operacijskega sistema Ubuntu Touch. Operacijski sistem sicer ni mlad, je pa precej neznan med uporabniki mobilnih telefonov. Drugače je z Ubuntu za računalnik, ki je med najbolj razširjenimi med Linux različicami operacijskih sistemov.

O4: Uporabniki telefonov najpogosteje uporabljajo operacijski sistem Android, med popularnejšimi pa je tudi operacijski sistem IOS. Drugih je sicer še kar nekaj, ampak nihče ni

kos prvima naštetima. Predvidevam, da zaradi reklamiranja in ponudbe pri nas na tržišču med ponudniki telefonov.

O5: Iz ankete lahko razberemo, da uporabnike telefonov skrbi zasebnost in varnost njihovih podatkov. Manj pa je takšnih, ki bi za to nekaj spremenili. Se je pa procent tistih, ki bi zamenjali operacijski sistem povečal po kratki razlagi o varnosti osebnih podatkov na telefonih. Iz tega sklepam, da so uporabniki telefonov o tej temi premalo obveščeni.

6. ZAKLJUČEK

V nalogi je predstavljen celoten postopek nameščanja Ubuntu Touch operacijskega sistema na mobilni telefon. Na ta način smo morda uporabnikom, ki jim postopek nameščanja predstavlja težavo, približali in olajšali delo. Konkuriramo namreč Android-u in IOS-u, ki sta že nameščena na večini telefonov ob nakupu. Omejitev za uporabo Ubuntu Touch sicer predstavlja omejen nabor naprav, na katere ga lahko namestimo. Po drugi strani namreč potrošniško naravnana trgovina spodbuja kupovanje le določenih znamk telefonov. Vsekakor se je Ubuntu Touch v raziskavi izkazal za uporabniku prijazen in predvsem varen operacijski sistem.

Zanimivo bi bilo pripraviti naprave z operacijskim sistemom Ubuntu, jih ponuditi učencem za uporabo in nato meriti njihovo uporabniško izkušnjo. V trenutni nalogi je namreč merjenje uporabniške izkušnje, zaradi nepoznavanja sistema in malega števila uporabnikov, nezanesljivo.

7. VIRI

Wikipedija. (2019). Ubuntu Touch. Pridobljeno 3. 12. 2019 na:

https://en.wikipedia.org/wiki/Ubuntu_Touch

UBPorts. Ubuntu Touch for Multiple Devices. Pridobljeno 3. 12. 2019 na:

<https://ubports.com/>

Devices.ubuntu-touch.io. Ubuntu Touch devices. Pridobljeno 8. 1. 2020 na:

<https://devices.ubuntu-touch.io/>

Ubuntu Touch: reports of its death have been greatly exaggerated. (8. 1. 2020). Pridobljeno iz:

<https://medium.com/@probonopd/ubuntu-touch-reports-of-its-death-have-been-greatly-exaggerated-8517f8984b77>

Yanofsky, D. (2018). If you're using an Android phone, Google may be tracking every move you make. *Quartz*. Pridobljeno 8. 1. 2020 na: <https://qz.com/1183559/if-youre-using-an-android-phone-google-may-be-tracking-every-move-you-make/>

COKS center odprte kode Slovenije. (2008). Kaj je odprta koda?. *COKS*. Pridobljeno 15. 1. 2020 na: https://www.coks.si/index.php5/Kaj_je_odprta_koda

8. PRILOGA

Anketa

1. vprašanje: Ali uporabljaš pametni mobilni telefon?

DA

NE

2. vprašanje: Kateri operacijski sistem uporabljate na vašem telefonu?

Android

IOS

Ubuntu Touch

Tizem

Windows

Drugo

Ne vem

3.vprašanje: Mobilni telefon po večini uporabljate za:

Klici

Sporočila

Fotografiranje

Elektronska pošta

Igranje iger

Spletni nakupi

Mobilno bančništvo

Brskanje po spletu

Socialna omrežja

Drugo

4. vprašanje: Vas skrbi, da bi lahko kdo vaše podatke zlorabil?

DA

NE

5. vprašanje: Ste že slišali za operacijski sistem Ubuntu Touch?

Ali lahko operacijski sistem Ubuntu Touch konkurira Android-u in IOS-u?

DA

NE

6. vprašanje: Bi bili pripravljeni opustiti vaš trenutni operacijski sistem in ga zamenjali zgoraj omenjenim?

DA

NE

Mogoče

7.vprašanje: Se zavedate, da vam najbolj popularni telefoni, ki delujejo na Android in IOS sistemih, sledijo na vsakem koraku? Poznajo vaše skrivnosti in najbolj osebne stvari, ki ste jih vpisovali med uporabo telefona. Ubuntu Touch je operacijski sistem, ki temelji na varnosti in anonimnosti. Podatki na telefonu so vidni le vam, oziroma jih izpostavite le, v kolikor sami to želite.

Ali bi bili po prebranem pripravljeni opustiti vaš trenutni operacijski sistem in ga zamenjali z omenjenim?

DA

NE

Mogoče

8. vprašanje: Kakšna je vaša uporabniška izkušnja z Ubuntu Touch operacijskim sistemom?

Sem zelo zadovoljen, je zelo uporaben in varen

Sem dokaj zadovoljen, zadovoljivo upravljam varnostne nastavitve

Sem le delno zadovoljen, imam kar nekaj težav oz. več pričakovanj

Nisem zadovoljen, ni po mojih pričakovanjih in imam slabe izkušnje

9.vprašanje: Spol

M

Ž

10. vprašanje: Izobrazba

Osnovna šola in manj

Poklicna izobrazba

Srednješolska izobrazba

Višješolska izobrazba

Visokošolska izobrazba

Magisterij

Doktorat